

**Crna Gora
OPŠTINA BIJELO POLJE**

O B R A Z A C

Za prijavu projekta NVO-a za finansiranje od strane Opštine Bijelo Polje u 2015 godini

NAPOMENA:

- ovu stranu popunjava ovlašćeno lice pisarnice Opštine
- NVO je dužna izdvojiti ovu stranu od ostatka obrasca nakon njegovog popunjavanja . Dio II i III obrasca prilaže se u zapečaćenoj koverti sa rješenjem o registraciji, Statut organizacije, kratak opis NVO-a sa realizovanim projektima, projekat za Konkurs , preporuke eksperata i relevante izvještaje o prethodnim aktivnostima)
- Ovlašćeno lice pisarnice Opštine je dužno pričvrstiti ovu stranu obrasca na zapečaćeni koverat.

Bijelo Polje _____ 2015 godine
Prot. Br. _____

.....
(potpis ovlašćenog lica pisarnice Opštine Bijelo Polje)

II dio

NAPOMENA :

- Ovaj dio obrasca popunjava ovlašćeno lice NVO -a
- Popunjavati ne kroisteći i skraćenice

Naziv NVO-a**Udruženje za razvoj civilnog društva**

Podaci o registraciji NVO

.....
(uz ovaj obrazac priložiti rješenje o registraciji i Statut)

podaci o licima u radnom odnosu u NVO

.....**nema lica u radnom odnosu.**.....

oblast djelovanja NVO

.....**Ijudska prava.**.....
(navedite najznačajnije aktivnosti organizacije, rukovodeći se realizovanim projektima)

Djelatnost organizacije: Edukacija građana/gradanki o njihovim pravima, obavezama i mogućnostima u raznim sferama života i rada, kao i motivisanje za aktivno uključivanje u društvene procese.

Članovi/ce organizacije angažovane su od USAID-a i UI-a (URBAN INSTITUT) kao treneri/ce i facilitatori/ke na forumima građana i petodnevnim radionicama u procesu izrade Nacrta Strateškog Plana u opština na sjeveru Crne Gore i Danilovgradu.

Članovi/ce organizacije angažovani/e su od međunarodnih organizacija, institucija, kao anketari/ke na projektnim aktivnostima na lokalnom i nacionalnom nivou, takođe su angažovani/e i učestvovali/e u istraživanjima koji su uključivali ispitivanje potreba građana u zavisnosti od cilja istraživanja.

Projekat „**Uključi se i odlučuj,**“ najznačajnije aktivnosti:

- štampanje i distribucija promotivnog materijala;
- organizovanje i realizacija 3tribine u mjesnim zajednicama;
- organizovanje i realizacija 3 radionice u mjesnim zajednicama.

Projekat „**Edukacija građana o formiranju Mjesnih zajednica i implementacija Odluke o mjesnim zajednicama I i II,**“ najznačajnije aktivnosti:

- štampanje i distribucija promotivnog materijala;
- organizovanje i realizacija 11 tribina u mjesnim zajednicama

Projekat „**Edukacija građana mjesnih zajednica o pisanju prijedloga projekta**,“ najznačajnije aktivnosti:

- štampanje i distribucija promotivnog materijala postera i brošura;
- organizovanje i realizacija seminara;
- organizovanje i realizacija radio emisija.

Projekat „**Jačanje kapaciteta mjesnih zajednica za veće učešće u procesu donošenja odluka**“ najznačajnije aktivnosti:

- štampanje i distribucija promotivnog materijala brošura;
- organizovanje i realizacija seminara;
- organizovanje i realizacija radio emisije.

Projekat „**PROMOvisanje ZDRAVih STILova ŽIVOTA**,“ najznačajnije aktivnosti:

- štampanje i distribucija promotivnog materijala lifleta;
- organizovanje i realizacija Tribine.

Projekat „**Izgradnja kapaciteta NVO-a i promovisanje saradnje i partnerstva sa relevantnim akterima na polju socijalne zaštite na lokalnom nivou**,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovanje i realizacija treninga/obuke: “Izgradnja organizacionih kapaciteta NVO i pružanje socijalne i druge zaštite ženama sa iskustvom nasilja”;
- priprema, štampanje i distribucija promotivnog materijala;
- organizovanje i realizacija edukativno/informativnih radionica sa samohranim roditeljima;
- medijska promocija.

Projekat „**DEMOKRATIJA – RODNA RAVNOPRVNOST**,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovanje i realizacija 5 seminara u pet opština na sjevero - istoku Crne Gore za 100 predstavnica lokalne uprave, institucija, političkih partija i NVO na temu: „DEMOKRATIJA – RODNA RAVNOPRVNOST,,;
- priprema, štampanje i distribucija informativno/ekspozitivnog materijala plakata i flajera za gradjane/ke;
- priprema i organizovanje 5 akcija učesnica 5 seminara u cilju većeg učešća žena u javne politike.

Projekat „**Edukativni klub za Romkinje u Bijelom Polju**,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovano prikupljanje finansijskih sredstava za klub u lokalnoj zajednici;
- organizovanje i realizacija obuke za 10 Romkinja u izradi tradicionalnih radova;
- organizovanje i realizacija izrade 50 dječijih likovnih radova u 3 osnovne škole na temu: „Kada porastem zelim da budem,,;
- organizovanje i realizacija Manifestacije „**DANI ROMSKE KULTURE**,“;
- organizovanje i realizacija izložbe;
- organizovanje i realizacija 5 predavanja i 10 radionica za 50 Romkinja iz oblasti zdravlja, obrazovanja, nasilja nad ženama;
- organizovanje i realizacija kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama,,.

Projekat „**Doprinos u borbi protiv savremenih bolesti zavisnosti – zavisnost od interneta i kockanja I i II**,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovanje i realizacija 7 predavanja za učenike 3 srednje škole na temu „Savremene bolesti zavisnosti – zavisnost od internet i kockanja,,;
- organizovanje i realizacija 13 radionica za srednjoškolce na temu: „Savremene bolesti zavisnosti – zavisnost od internet i kockanja,,.

Projekat „Obrazovanjem do integracije romske populacije na teritoriji Opštine Bijelo Polje,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovanje i formiranje Mreže NVO na lokalnom nivou;
- potpisivanje Inicijative za donesenje Odluke o formiranju Multidisciplinarnog tima za oblast obrazovanje romske populacije;
- podnosenje Inicijative predsjedniku opštine;
- priprema štampanje i distribucija informativno-edukativnog materijala;
- organizovanje i realizacija 2 okrugla stola za 40 predstavnika lokalne uprave, institucija, NVO, gradjana/ki na temu: „Obrazovanjem do integracije romske populacije na teritoriji Opštine Bijelo Polje,“
- organizovanje i realizacija 5 posjeta Multidisciplinarnog tima romskim naseljima u opštini;
- organizovanje PRESS konferencije za medije.

Projekat „Prevencija bolesti i očuvanje reproduktivnog zdravlja Romkinja na području Opštine Bijelo Polje,“ najznačajnije aktivnosti:

- organizovanje i realizacija javnog sastanka sa Romkinjama;
- organizovanje i realizacija 2 predavanja ginekološkinje iz oblasti reproduktivnog zdravlja;
- organizovanje i realizacija 3 radionice iz oblasti reproduktivnog zdravlja sa Romkinjama;
- organizovanje i realizacija kampanje ginekoloških pregleda Romkinja.

Datum i broj registracije u registru nevladinih organizacija koji vodi nadležni organ državne uprave

..... **12. 12. 2003. godine, 2345**.....

sjedište orgnazacije **Bijelo Polje**.....

OSTALO

(ovdje upišite dodatne informacije o projektu koje su od važnosti za odlučivanje komisije, a koje na drugom mjestu nijesu pomenute)

Ravnopravnost polova kao jedno od osnovnih ljudskih prava, garantovano je međunarodnim i domaćim ugovorima i zakonima. Savjet evropskih opština i regionalnih (CEMR), kao asocijacija lokalnih i regionalnih vlasti iz preko trideset zemalja Evrope, usvojio je 2006. godine Povelju o jednakosti muškaraca i žena na lokalnom životu. Do sada je Povelju potpisalo oko 256 evropskih lokalnih i regionalnih uprava, a u Crnoj Gori je Kotor ušao u procedure potpisivanja ove Povelje, kao rezultat zajedničkih aktivnosti lokalne uprave i civilnog sektora.

Međunarodni i nacionalni pravni okvir stvorili su ambijent i pravne uslove za izradu nacionalnog plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (NPA), koji predstavlja osnovu za planiranje aktivnosti za izradu lokalnih akcionih planova.

Najveći pomak u uspostavljanju rodne ravnopravnosti učinjen je najvažnijim pravnim aktom - **Ustavom Crne Gore**, koji decidno zabranjuje diskriminaciju po svim osnovama.

Zakon o rodnoj ravnopravnosti, je značajan i zbog toga što je prvi antidiskriminatorski zakon u zemlji, usvojen je jula 2007. godine.

Zakon o radu („Sl.list CG”, br.49/08, 26/2009, 59/2011, 66/2012) sadrži odredbe kojima se daju jače garancije ravnopravnosti, kao i da obezbeđuje sprečavanje i eliminaciju diskriminacije u ostvarivanju prava na rad, i po osnovu pola.

Zakon o zabrani diskriminacije („SL.list CG”, br.46/10) - Ovim Zakonom data je opšta definicija uz preciziranje šta znači neposredna, a što posredna diskriminacija, uređeni su posebni oblici diskriminacije koji nijesu uređeni drugim zakonima.

Zakon o zabrani zlostavljanja na radu je objavljen u "Službenom listu CG", br.30/2012 i definiše mobing kao svako aktivno ili pasivno ponašanje na radu ili u vezi sa radom prema zaposlenom ili grupi zaposlenih, koje se ponavlja, a koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva, ugleda, ličnog i profesionalnog integriteta zaposlenog i koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, pogoršava uslove rada ili dovodi do toga da se zaposleni izoluje ili navede da na sopstvenu inicijativu otkaže ugovor o radu ili drugi ugovor.

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici („Sl.list CG, br.46/10) - usvojila je Skupština Crne Gore 2010. godine. Sve međunarodne organizacije, počev od Ujedinjenih Nacija, Savjeta Evrope i drugih smatraju da, tzv. rodno zasnovano nasilje predstavlja povredu ljudskih prava garantovanih nizom međunarodnih dokumenata.

Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl.list RCG", br.42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl.list Crne Gore, br.88/09, 03/10 i 38/12). U procesu pripreme i odlučivanja o sadržaju lokalnog plana za ostvarivanje rodne ravnopravnosti u lokalnoj zajednici posebno se moraju imati u vidu odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi. Poslovi koji se vrše u oblastima u kojima lokalna zajednica ima samostalnu nadležnost takođe su veoma važni za planiranje i projektovanje aktivnosti u lokalnom planu za unapređenje rodne ravnopravnosti.

Na lokalnom nivou u Bijelom Polju postoje dva institucionalna mehanizma za postizanje rodne ravnopravnosti i to: Savjet za rodnu ravnopravnost Skupštine Opštine Bijelo Polje i Kancelarija za rodnu ravnopravnost kao sastavni dio Sekretarijata za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti.

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti na teritoriji Opštine Bijelo Polje (2014-2017) usvojen je 2014.godine

Realizacijom predviđenih projektnih aktivnosti doprinosimo realizaciji aktivnosti predviđenih NPA i LPA kroz Strateški cilji: Suzbiti sve oblike nasilja nad ženama i nasilja u porodici, unaprijediti položaj i zaštitu prava žrtava svih oblika nasilja.

Projekat / dio projekta koji kandiduje NVO nije kandidovan za finansiranje kod drugog donatora

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da su gore navedeni podaci istiniti

.....
(potpis ovlašćenog lica NVO-a)

III dio

NAPOMENA

- Ovaj dio obrasca popunjava Komisija

- **PROJEKAT PODRŽAN U CJELINI**

- **PROJEKAT PODRŽAN U DIJELU**
.....

***NAZIV PROJEKTA**

POZITIVNI KRITERIJUMI

prosječna ocjena (0-10 poena)

1. Vezanost projekta ili programa za oblasti navedene u čl 8 Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama _____
2. Nevladina organiacija ima stručna lica za realizaciju projekta _____
3. Prednost imaju organizacije , čiji projekat uključuje angažovanje volontera _____
4. Jasan- logičan naziv projekta _____
5. Projekat u realizaciji uključuje društveno marginalizovane grupe _____
6. Definisanost projekta u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu _____
7. Ciljevi su specifični, dostižni, mjerljivi, realistični i vremenski odredjeni _____
8. Obrazloženje za realizaciju projekta zasnovano je na detaljnem prikupljenju podataka u pripremnoj fazi projekta i postoje dokazi o tome _____
9. U projektu (dio – uticaj na ciljnu grupu) očekivani rezultati projekta izraženi su kroz kvalitativne indikatore _____
10. Postojanje plana za nastavak i finansijski osnov projekta _____
11. Dio / ostatak sredstava za projekat čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava budžeta Opštine, finansira se iz drugih izvora sredstava _____
12. Samoodrživost projekta _____
13. Postojanje spoljne evaluacije _____
14. Podudarnost budžeta sa aktivnostima navedenim u njemu _____
15. Koherentnost kada je u pitanju vrsta predloženog projekta i drugih projekata na kojima je radjeno _____

16. Inovativni aspekt projekta	_____
17. Jasna definicija ciljne grupe	_____
18. Efikasnost	_____
19. Kalendar aktivnosti sa sto je moguće preciznije odredjenim rokovima za ostvarivanje ciljeva (precizan vremenski pregled aktivnosti)	_____
20. Spremnsot za saradnju sa drugim nevladinim organizacijama , organima i institucijama javnog sektora	_____
21. Partnerski odnos sa drugom nevladinom organizacijsom ili organima i institucijama iz javnog sektora u realizaciji projekta	_____
22. Jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe)	_____
23. Administrativni troškovi ne premašuju 30% ukupnog budžeta projekta	_____
24. Sposobnost za upravljanje budžetom projekta - prethodno iskustvo sa budžetima projekta	_____
25. Jasna definicija kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja o uticaju na ciljnu grupu	_____

KONAČNA OCJENA PROJEKTA

.....poena

IZNOS ODOBRENIH SREDSTAVAEURA

ELIMINATORNI KRITERIJUMI

1. nedostatak formalih uslova za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija);
2. projekt ne odražava značaj problema ili postoje predrasude u odnosu na probleme;
3. projektu nedostaje jasan prikaz rezultata-uspješnosti u dijelu unutrašnjeg vrednovanja-evaluacije;
4. aktivnosti čija realizacija nije planirana za opštinu;
5. prijedlog projekta je u odgovarajućoj formi, ali nedostaju ključne informacije;
6. aktivnosti predviđene projektom već postoje i ne postoje opravdani razlozi za sprovođenje istih, i
7. očigledna nesrazmjera budžeta projekta i aktivnosti sadržanih u projektu.

PROJEKAT ODBIJEN (popuniti u slučaju odbijanja projekta)

OBRAZLOŽENJE

(popuniti u slučaju da je prethodna rubrika popunjna)

OSTALO

(Dodatna mišljenja i obrazloženja vezana za projekat od važnosti za odlučivanje Komisije, a njihovo vrednovanje nije predvidjeno propisanih kriterijuma)

.....

Predsjednik Komisije

.....član

.....član

.....član

.....član

.....(potpis stručnog ili naučnog radnika ukoliko je to lice bilo anagažovano).

Za: Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama

1. Naziv projekta:

„PREVENCIJA RODNO ZASNOVANOG NASILJA MEĐU MLADIMA,,

2. Podnositac projekta (naziv organizacije): Udruženje za razvoj civilnog društva

3. Ime odgovorne osobe za realizaciju projekta: Mirsala Tomić

4. Adresa i kontakt telefoni: Munira Hadrovića 6.; 067 581 762; 050 431 947

5. Žiro račun: 510-6266-60 - Crnogorska Komercijalna Banka Bijelo Polje
PIB: 02395576

6. Mjesto: Bijelo Polje

7. Oblast:

(zaokružite oblast za koju konkurišete)

odezbjedjuje raznovrsnost i viši nivo i kavalitet usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite, zaštite prava lica sa invaliditetom i drugih oblika zaštite

- doprinosi afirmaciji i valorizaciji kulturnog potencijala, tradicije i kulturne posebnosti opštine, podizanja nivoa urbane kulture i očuvanja kulturne baštine;
- doprinosi razvoju lokalne demokratije
- unapredjivanju rada organa lokalne uprave, ostvarivanju principa transparentnosti i odgovornosti u redu organa;
- podstiče ekonomski razvoj opštine,
- doprinosi očuvanju sela i podstiče ruralni razvoj;
- doprinosi očuvanju životne sredine i održivog razvoja;

8. Vrijeme realizacije: (6 mjeseci) septembar 2015. - februar 2016. godine

9. Ukupno potraživani iznos od Komisije: 5.630,00 eura.

I – Sažetak programa

U najviše dva pasusa (pola strane) navedite osnovne informacije o projektu:

- a) cilj projekta,
- b) ciljne grupe,
- c) glavne aktivnosti,
- d) mjesto realizacije, i
- e) ukupni budžet, kao i traženi iznos od Komisije.

Glavni cilj projekta je podizanje nivoa svijesti o pitanjima rodno zasnovanog nasilja medju mladima (devojkama i mladićima). **Ciljne grupe** projekta su: mladi od 15-19 godina, najmanje 300 učenica/ka 3 srednje škole u Bijelom Polju i njihovi roditelji, mediji i šira javnost. **Glavne aktivnosti** projekta su:

- priprema, štampanje i distribucija **informativno/edukativnog materijala**: plakata i lifleta;
- organizovanje i realizacija **9 informativno/edukativnih radionica** za učenice/ke 3 srednje škole u Bijelom Polju;
- organizovanje i realizacija **3 tribine** na temu: "RODNO ZASNOVANO NASILJE" za roditelje učenika/ca iz 3 srednje škole;
- organizovanje i realizacija **PREDSTAVE** srednjoškolaca/ki na temu: "KRENI OD SEBE – BUDI AKTIVAN U PREVENCIJI RODNO ZASNOVANOG NASILJA";
- prezentacija aktivnosti putem medija.

Predvidene projektne aktivnosti realizovaćemo u Opštini Bijelo Polje, u srednjim školama u partnerstvu sa: Gimnazijom „Miloje Dobrašinović“, Srednjom Stručnom Školom i Elektro Ekonomskom Školom, Savjetom za rodnu ravnopravnost, Skupštinskim tijelom na lokalnom nivou za pitanja rodne ravnopravnosti, Kancelarijom za rodnu ravnopravnost, Kancelarijom za mlade i Centrom za kulturu (**u prilogu dostavljeni Memorandumi o saradnji**). Ukupan budžet projekta je **7.830,00** eura. Po osnovu ovog konkursa od Komisije se traži iznos od **5.630,00** eura. Od ostalih donatora će se dobiti sredstva u iznosu od **2.200,00** eura.

II – Detaljnije informacije o projektu

2.1 Opis problema

Na najviše jednoj strani navedite razloge koji su vas naveli na realizaciju projektu, koristeći relevantne informacije koje daju jasnu sliku o razmjerama problema, identifikovanim potrebama, trenutnom stanju, uzrocima problema, onome što je do sada urađeno u toj oblasti i ko je to uradio, kao i posljedicama ukoliko problem ne bude riješen.

Rodno zasnovano nasilje jedan je od najrasprostranjениjih oblika kršenja ljudskih prava i narušavanja ljudskog dostojanstva. Rodno zasnovano nasilje je problem sa kojim se suočavaju sve države članice Savjeta Evrope i koji pogda milione žena, muškaraca i djece bez obzira na njihov društveni status, kulturu, religiju, građanski položaj ili seksualnu orijentaciju. Rodno zasnovano nasilje podriva osnovne vrijednosti na kojima Savjet Evrope počiva i za koje su se zemlje članice opredijelile.

Prema popisu iz 2011. godine ukupan broj stanovnika na teritoriji opštine iznosi 46.051. U strukturi stanovništva prema polu u Bijelom Polju nešto veće učešće ima muška populacija, koja čini 50,4% ukupne populacije, iako razlika nije značajna i struktura je dosta izjednačena. - **Izvor: Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti na teritoriji Opštine Bijelo Polje (2014-2017)**. Tri srednje škole u opštini pohađa 2.284 učenika/ce od tog broja 1.210 djece muškog i 1.074. ženskog pola. **Izvor: Lokalni plan akcije za djecu u Bijelom Polju (2011-2016)**. Prema podacima Monstata iz popisa stanovništva iz 2011. godine u Bijelom Polju živi 3.581 mladi uzrasta od 15-19 godina, a uzrasta od 15-29 godina 10.162 mlade osobe. Praktično čitavo stanovništvo naše zajednice trpi negativne posledice, što direktno što indirektno usled pogrešnih predstava o pojmu roda i pola stečenih u procesu socijalizacije. Oko 50% procenata od ukupnog broja stanovnika u Opštini Bijelo Polje su osobe ženskog pola koje još neposrednije trpe posledice rodnih stereotipa, predrasuda i diskriminacije **što najbolje ilustruju podaci**

SOS telefona za žene i decu žrtve porodičnog nasilja, iz godine u godinu povećava se broj žrtava svih oblika nasilja koje se obraćaju za pomoć.

Realizujući dosadašnje aktivnosti iz oblasti ljudskih prava, došli smo do saznanja da rodno zasnovano nasilje veoma često pogoda mlađe ljude. U Bijelom Polju po pitanju roda i rodno zasnovanog nasilja među mladima, se malo radilo. Upravo iz iskustva rada na terenu, Udruženje je identifikovalo problem i zbog toga odlučilo da kontinuirano radi na stvaranju ambijenta za život bez nasilja, kroz razvijanje znanja, veština i stavova o pitanjima roda i pola i rodno zasnovanog nasilja.

Sprečavanje rodno zasnovanog nasilja i zaštita i pomoć žrtvama su u krajnjoj instanci odgovornosti državnih vlasti, dok građansko društvo takođe igra veoma važnu ulogu. **Ako želimo da smanjimo i suzbijemo ovakve oblike nasilja, pravni postupak, bez obzira na njegov suštinski značaj, ne može biti jedini odgovor. Ključ leži u edukaciji, informisanosti i podizanju svijesti. Isključivo udruženim naporima možemo obezbijediti da se obrasci ugnjetavanja i ponižavanja ne ponavljaju iz generacije u generaciju.**

U tom pogledu, uloga mladih i rada sa mladima veoma je važna. Program za mlade vezan za obrazovanje u oblasti ljudskih prava koji je realizovala organizacija, radi na tome da obrazovanje u oblasti ljudskih prava postane segment rada sa mladima i da se razvija kultura ljudskih prava. Rad sa mladima ljudima na pitanjima koje se odnose na rod i rodno zasnovano nasilje predstavlja središnji dio obrazovanja o ljudskim pravima: obrazovnih programa i aktivnosti koji su usredosređeni na promociju jednakosti u ljudskom dostojanstvu.

Koren problema nasilja od porodičnog do nasilja koje definiše odnose izmedju čitavih grupa, zajednica i nacija dobrim dijelom jeste u pogrešno usvojenoj matrici roda i pola u procesu socijalizacije. Tu počinje podela na "jake" i "slabe", na mučitelje i mučene i na "superiorne i inferiorne". Mladi ljudi u adolescentnom dobu, stišnjeni između zahtjeva svoga tijela i tjelesne seksualnosti kao i rigidnih zahtjeva sredine definitivno oblikuju svoje ličnosti tako da konfliktost, netolerancija, mizoginija postaju legitimni oblici svakodnevnog postupanja. Otuda je preventivno djelovanje u ovom životnom dobu djelotvorno za smanjenje tenzija u međuljudskim odnosima, za razvoj tolerancije i mira među ljudima kao i poštovanje različitosti. **Istovremeno, projekat računa na to da sama zajednica uvidi značaj preventivnih programa ove vrste te da preuzme brigu oko održivosti projekta.**

2.2. Ciljevi programa

Na najviše pola strane opišite opšti cilj projekta, kao i konkretne ciljeve aktivnosti.

Opšti cilj projekta je doprinos poboljšanju kvaliteta života mladih na teritoriji Opštine Bijelo Polje.

Ciljevi aktivnosti:

- Podizanje nivoa svijesti mladih (djevojaka i mladića) i njihovih roditelja o pitanjima rodno zasnovanog nasilja među mladima na teritoriji Opštine Bijelo Polje i razvijanje znanja, vještina i stavova o pitanjima roda i pola i rodno zasnovanog nasilja.

- Edukovano 300 mladih iz 3 srednje škole u Opštini Bijelo Polje o rodno zasnovanom nasilju kroz motivaciju i senzibilitet za rad sa vršnjacima.
- Povećanje stepena tolerancije među mladima i izgradnje mira i pomirenja na ovim prostorima među pripadnicima različitih nacionalnosti, veroispovesti, smanjenje broja konfliktnih situacija i rodno zasnovanog nasilja, osnaživanje učešća djevojaka u javnim dogadjanjima i sl.
- Doprinos ostvarivanju ciljeva Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti na teritoriji Opštine Bijelo Polje.

2.3. Ciljne grupe

U jednom pasusu navedite ko su vam ciljne grupe, kako direktne tako i indirektne, koji su vas razlozi motivisali da odaberete te ciljne grupe i procijenjeni broj korisnika programa.

Direktna ciljna grupa projekta je najmanje 300 mladih, srednjoškolaca/ki iz 3 srednje škole u Bijelom Polju, starosne dobi od 15-19 godina, i 100 do 150 njihovih roditelja, korisnika/korisnica programa, koji će biti odabrani po principu dobrovoljnosti. Indirektna ciljna grupa su: mediji, članovi porodica korisnika/korisnica, šira javnost, najmanje 10 000. Razlozi koji su nas motivisali da odaberemo navedenu ciljnu grupu su: razdoblje adolescencije je teško i složeno, kako za mlade, tako i za njihovu okolinu. Koreni svega što se događa u adolescenciji nalaze se u ranom detinjstvu, tako da je veoma važno raditi sa mladima na razvoju njihovog identiteta, kao i formiranju rodnih uloga od rođenja do adolescencije. Početak adolescencije određen je biološkim promjenama, sticajem seksualne zrelosti, dok je njen kraj određen socijalnim činiocima, tj. sticanjem socijalne zrelosti. Kvalitetni roditeljski odnos u djetinjstvu utiče na cijelokupan psihički razvoj u sticanje tzv. temeljne sigurnosti što je preduslov oblikovanja samosvojne i samosvjesne ličnosti. Roditelji oblikuju ponašanje i stavove svoje djece, utiču na usvajanje rodnih uloga. Zato se ovaj projekat upravo odnosi na edukaciju roditelja i njihove djece, jer su roditelji upravo jadan od najaktivnijih faktora u procesu odrastanja i socijalizacije na kome se odražavaju promene koje zahvataju društvo u celini. Komunikacija djeteta sa roditeljima i okolinom, koja se manifestuje kao proces vaspitanja, ima snažan uticaj na razvoj djetetovog rodnog identiteta. Sa druge strane, društvo vrlo rano djetetu usaćuje klišetirane norme ponašanja koje odgovaraju pojedinom rodu. Osim roditelja, veliki uticaj na adolescente/kinje i razvoj rodnih uloga imaju i vršnjačke grupe jer se adolescenti međusobno upoređuju u krugu vršnjaka i na osnovu toga stvaraju zaključke o sebi. U doba adolescencije, djevojke i mladići se često nalaze u procjepu između zahtjeva tijela (nagona) i zahtjeva okoline, čiji stavovi o seksualnosti mogu znatno da utiču na doživljaj prvog seksualnog iskustva.

2.4. Detaljan opis aktivnosti

Na najviše dvije strane navedite naziv i detaljan opis svake aktivnosti koja će se preduzeti da bi se postigli rezultati, precizirajući i ulogu svakog od partnera, saradnika ili podugovornih strana ukoliko su uključeni u realizaciju aktivnosti.

Ovaj detaljan opis aktivnosti ne treba miješati sa vremenskim okvirom aktivnosti (vidjeti 2.5).

1. Organizovanje i realizacija sastanaka kontinuirano tokom projekta sa članicama, volonterkama/volonterima Udruženja i partnerima u projektu predstavnicima: tri srednje škole u Bijelom Polju, Savjeta za rodnu ravnopravnost, Skupštinskim tijelom na lokalnom nivou za pitanja rodne ravnopravnosti, Kancelarije za rodnu ravnopravnost, Kancelarije za mlade i Centra za kulturu. Ovu aktivnost realizovaće projektni tim i partneri u projektu. Sastanci će se realizovati u prostorijama navedenih partnera. Na prvim sastancima dogovorićemo se u vezi odabira ciljne grupe, podijeliti uloge, priхватiti obaveze, razmjeniti informacije i dosadašnja iskustava.

2. Priprema i štampanje informativno/edukativnog materijala: plakata i lifleta - Preventivna edukacija korisnika/korisnica programa, kao i šire javnosti, realizovaće se kroz distribuciju prigodnih materijala o rodno zasnovanom nasilju. Vizuelni identitet i sadržaj materijala: plakata i lifleta, uradiće projektni tim, stručnjaci za dizajn i predstavnici partnera. **Liflet** će sadržati informacije o: rodno zasnovanom nasilju, definicija, uzroci, posljedice, prevenciji, projektnim aktivnostima, štampaće se u tiražu od 1000 primjeraka. **Plakat** će slikovito prikazati ideju i poruku projekta, logo donatora i realizatora, štampaće se u tiražu od 100 primjeraka.

Štampani materijal volonterke/volonteri Kancelarije za mlade distribuirajuće svim korisnicima/korisnicama programa, relevantnim organizacijama, institucijama i građanima/gradankama na teritoriji Opštine Bijelo Polje.

3. Organizovanje i realizacija 9 informativno/edukativnih radionica za 300 mladih, srednjoškolaca/ki iz 3 srednje škole u Bijelom Polju. Radionice će se održavati u srednjim školama. Sprovođenje projekta u školi direktno povoljno utiče na učešće i učenika i roditelja u projektu jer i jedni i drugi već učestvuju u raznim vrstama školskih i vanškolskih aktivnosti. **Realizacija projekta u školi, dakle instituciji sistema, pojačava efekte projekta jer je poznato da same škole i uopšte institucije učestvuju u reprodukciji tradicionalnih rodnih uloga i na njima utemeljenoj rodnoj neravnopravnosti. Kada se u samoj instituciji razvijaju znanja i veštine važne za prevenciju rodno zasnovanog nasilja, onda je poruka o neophodnosti promena tradicionalnih matrica ubedljivija.**

Predviđene radionice su interaktivne, što znači da će polaznici/ce sve vrijeme biti uključeni – aktivno će učestvovati i doprinositi procesu učenja. Polaznicima/cama će biti otvoren prostor i da razmenjuju svoje stavove i iskustva na teme radionica, a radioničarke koje će voditi radionice su: pedagogice/zi u tri srednje škole i aktivistkinje NVO. Radionice će biti kreirane tako da učesnici/e steknu elementarna znanja o rodno zasnovanom nasilju i diskriminaciji, da se motivišu za usvajanje nenasilnih obrazaca ponašanja i stavova nulte tolerancije na nasilje, da prepoznačaju nasilje u partnerskim odnosima, kao i da razviju vještine za prenos znanja mladima i planiranje lokalnih akcija u ovoj oblasti, a ideja je da se mladi ljudi informišu i edukuju na temu nasilja zasnovanog na rodu i da se motivišu da na nasilje reaguju i da budu nosioci promjena u svojoj opštini u vezi sa ovom temom. Jedna radionica trajaće 2-3 sata. Nakon realizacije edukativnih radionica učesnici će popuniti Upitnike i iskazati zadovoljstvo stečenim znanjem. Angažovani stručnjaci predaće izvještaj o realizovanim radionicama projektnom timu. Teme koje će biti obrađivane na radionicama:

I.	Pol i rod	XII.	Šta mogu da učinim ako sam žrtva nasilja?
II.	Pol, rod i diskriminacija	XIII.	Šta rade institucije i organizacije u situacijama nasilja?
III.	Diskriminacija i rod	XIV.	Kako mogu pomoći ako je moj prijatelj ili moja prijateljica žrtva nasilja?
IV.	Rodno zasnovano nasilje	XV.	Šta da učinim ako saznam da je moj prijatelj ili moja prijateljica nasilnik?
V.	Kako se nasilje manifestuje?	XVI.	Kako da ostvarim kvalitetnu vezu?
VI.	Gde se nasilje dešava?		
VII.	Ko može biti nasilnik?		
VIII.	Ko može biti žrtva nasilja?		
IX.	Kako da prepoznamo potencijanog nasilnika?		
X.	Predrasude o nasilju nad ženama		
XI.	Zašto nam je teško da izađemo iz nasilja?		

4. Organizovanje i realizacija 3 tribine na temu: "**RODNO ZASNOVANO NASILJE**" za 100 do 150 roditelja mlađih, srednjoškolaca/ki iz 3 srednje škole u Bijelom Polju, koji će biti odabrani po principu dobrovoljnosti. Tribine će se održavati u srednjim školama. Predavači na tribinama su: Predsjednica Savjeta za rodnu ravnopravnost, trenerica za rodnu ravnopravnost i predstavnik Kancelarije za rodnu ravnopravnost. Cilj realizovanja tribina je edukacija roditelja srednjoškolaca/ki o rodno zasnovanom nasilju jer roditelji oblikuju ponašanje i stavove svoje dece, utiču na usvajanje rodnih uloga. Zato se ovaj projekat upravo odnosi na edukaciju roditelja i njihove dece, jer su roditelji upravo jadan od najaktivnijih faktora u procesu odrastanja i socijalizacije na kome se odražavaju promene koje zahvataju društvo u celini. Komunikacija djeteta sa roditeljima i okolinom, koja se manifestuje kao proces vaspitanja, ima snažan uticaj na razvoj detetovog rodnog identiteta.

5. Organizovanje i realizacija predstave srednjoskolaca/ki na temu: "**KRENI OD SEBE – BUDI AKTIVAN U PREVENCIJI RODNO ZASNOVANOG NASILJA**".

U organizaciji sekcija glume učenici/ce iz 3 srednje škole uz podršku svojih mentora održaće ciklus radionica. Tema radionice je "Rodno zasnovano nasilje", a cilj istražiti slučajeve rodno zasnovanog nasilja u vlastitoj sredini i na osnovu dobivenih materijala pripremiti forum predstavu, te učesnike/ce radionice osposobiti da ovlađaju složenijim tehnikama ove vrste interaktivnog teatra, jer članovi/ce sekcija glume već više godina sarađuju sa Centrom za kulturu i do sada su pripremili više uspješnih forum predstava koje su izvodili širom naše zemlje.

U drugom ciklusu radionica postavljena struktura bi se uvježbavala, te bi počeo ciklus izvođenja forum predstave i forumovanje u lokalnoj zajednici. Predstava bi se realizovala u Centru za kulturu.

6. Prezentacija aktivnosti putem medija – Prezentaciju realizovanih projektnih aktivnosti uradićemo putem štampanih i elektronskih medija, tokom realizacije projekta. Na taj način rezultati programa biće dostupni široj javnosti, ali će dospjeti i do budućih potencijalnih korisnika/korisnica, potencijalnih budućih donatora.

7. Monitoring i evaluaciju predviđenih projektnih aktivnosti uradiće projektni tim i predstavnik Komisije tokom trajanja projekta.

8. Završna faza, izvještavanje – Pisanje i podnošenje narativnog i finansijskog izvještaja, kopiranje računa, članaka iz štampanih medija, izrada fotografija sa realizovanih aktivnosti.

2.5. Vremenski okvir aktivnosti

Projekat će trajati 6 mjeseci.

Napomena: vremenski okvir aktivnosti ne smije da sadrži datume, već samo pokazuje planirane aktivnosti za »I mjesec«, »II mjesec«, itd. Podnosiocima prijedloga programa se preporučuje da ostave malo slobodnog prostora u planu aktivnosti, kao mjeru predostrožnosti.

U ovom dijelu se daje samo naziv aktivnosti (koji se poklapa sa nazivima iz detaljnog opisa aktivnosti pod 2.4.). Svi mjeseci u kojima nijesu predviđene aktivnosti moraju biti uključeni u plan aktivnosti i ukupno trajanje projekta.

Mjesec Aktivnost	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Pripremna faza												
1.1. Organizovanje i realizacija sastanaka sa članicama, volonterima/kama i partnerima u projektu	X	X	X	X	X	X						
1.2. Priprema, štampanje i distribucija promotivnog materijala: plakata i lifleta		X	X	X	X							
1.3. Organizovanje i realizacija 9 informativno/ekdukativnih radionica			X	X								
1.4. Organizovanje i realizacija 3 tribine						X						
1.5. Organizovanje i realizacija predstave					X	X						
1.6. Prezentacija aktivnosti putem medija	X	X	X	X	X	X						
1.7. Monitoring i evaluacija	X	X	X	X	X	X						
1.8. Završna faza, izvještavanje						X						

2.6. Način praćenja i procjene uspješnosti realizacije

Na najviše jednoj strani detaljno opišite na koji način ćete vršiti monitoring i evaluaciju programa, i koje ćete metode pri tom koristiti.

Tokom realizacije projekta, predviđeno je da projektni tim i predstavnik Komisije vrše monitoring i evaluaciju. Koristićemo kvalitativne i kvantitativne indikatore. Nakon realizacije predviđenih projektnih aktivnosti, ispitaćemo ciljnu grupu, koristeći metode: Upitnika i intervjuja, o potrebi i zadovoljstvu kvalitetom pruženih usluga. Urađićemo procjenu uspješnosti realizacije takođe na osnovu izvještaja angažovanih stručnjaka, radioničarki, predavača/ica, partnera. Kao kvantitativne indikatore za uspješnost realizacije projekta koristićemo:

- ❖ Broj korisnika/korisnica ciljne grupe projekta;
- ❖ Broj štampanog informativno/ekdukativnog materijala;
- ❖ Broj distribuiranog informativno/ekdukativnog materijala;
- ❖ Broj škola u kojima se realizuju projektne aktivnosti;

- ❖ Broj angažovanih stručnjaka (predavača/ica, radioničara/ki);
- ❖ Broj angažovanih volontera/volonterki;
- ❖ Broj radnih sati volontera/volonterki;
- ❖ Broj realizovanih informativno/ekspozitivnih radionica;
- ❖ Broj učesnika/ca radionica;
- ❖ Broj realizovanih tribina;
- ❖ Broj učesnika/ca tribina;
- ❖ Broj radnih sati stručnjaka;
- ❖ Broj radionica u vezi organizovanja predstave;
- ❖ Broj učesnika/ca radionica u vezi predstave;
- ❖ Broj građana/ki koji su bili na predstavi;
- ❖ Broj objavljenih članaka/priloga u štampanim i elektronskim medijima.

2.7. Održivost

Na najviše jednoj strani navedite oblike održivosti programa i to uključujući, gdje je to moguće, finansijski, institucionalni, strateški ili neki drugi relevantni aspekt.

Sa stanovišta potrebe za ovakvom vrstom aktivnosti i rezultatima, odnosno promjenama koje u društvu proizvodi projekat je održiv.

Kroz bolju afirmaciju brige o mladima u lokalnoj zajednici, postigla bi se i finansijska održivost u narednom periodu.

Finansijska održivost projekta obezbijediće se potencijalno u narednom periodu:

- na lokalnom nivou, iz budžeta za LPA, jer su **Lokalnim akcionim planom za postizanje rodne ravnopravnosti na teritoriji Opštine Bijelo Polje za period 2014-2017. godine**, predvidene aktivnosti kroz **Strateški cilj**: Suzbiti sve oblike nasilja nad ženama i nasilja u porodici, **unaprijediti položaj i zaštitu prava žrtava svih oblika nasilja**;
- iz budžeta Ministarstva za ljudska i manjinska prava - Odjeljenja za postizanje rodne ravnopravnosti;
- na nacionalnom nivou aplicirajući na Konkursima;
- od društveno odgovornih preduzeća;
- od međunarodnih donatora.

3. Budžet

Budžet popuniti u sljedećoj formi, uz navođenje, ukoliko očekujete i drugih izvora finansiranja (od koga to očekujete i u kojem dijelu budžeta):

Rb.	Kategorija troškova	Jed. mjere	Cijena / jed. mjere	Broj	Ukupno EUR	Drugi izvori:	Potražuje se od Komisije:
	Aktivnost 1						
1.1.	<i>Organizovanje i realizacija sastanaka sa članicama, volonterkama/volonterima i partnerima (osvježenje)</i>	Sastanak	10,00	6	60,00		60,00
	Podzbir I:				60,00		60,00
	Aktivnost 2						
	<i>Priprema, štampanje i distribucija informativno edukativnog materijala: poster-a i lifleta</i>						
2.1.	Honorar za stručnjaka za dizajn priprema materijala: poster, liflet (bruto)	Honorar	110,00	1	110,00		110,00
2.2.	Štampanje plakata	Plakat	1,00	100	100,00		100,00
2.3.	Štampanje lifleta	Liflet	0,80	1000	800,00		800,00
	Podzbir II:				1.010,00		1.010,00
	Aktivnost 3						
	<i>Organizovanje i realizacija 9 edukativnih radionica za mlade</i>						
3.1.	Materijal za radionice (blokovi, olovke, A4 papir, flip chart, markeri, za 300 učenika/ca)	Materijal	3,00	300	900,00		900,00
3.2.	Osvjezenje za 9 radionica (za učenike/ce i voditelje radionica, 20 osoba x 9 radionica = 180 osvježenja)	Osvježenje	2,00	180	360,00		360,00
3.3.	Honorar za radioničare/ke za 9 radionica (bruto)	Honorar	50,00	9	450,00		450,00
3.4.	Zakup prostora za realizaciju radionica	Prostor	100,00	9	900,00	900,00	
	Podzbir III:				2.610,00	900,00	1.710,00
	Aktivnost 4						
	<i>Organizovanje i realizacija 3 tribine za roditelje</i>						
4.1	Honorar za predavače/ce (bruto)	Honorar	50,00	3	150,00		150,00
4.2.	Osvjezenje za tribine	Osvježenje	50,00	1	50,00		50,00
4.3	Zakup prostora za realizaciju tribina	Prostor	100,00	3	300,00	300,00	
	Podzbir IV:				500,00	300,00	200,00
	Aktivnost 5						
	<i>Organizovanje i realizacija predstave</i>						
5.1.	Honorar za 3 mentora u 3 srednje škole	Honorar	50,00	3	150,00		150,00

5.2.	Osvježenje za učenike/ce u 3 srednje škole na radionicama u pripremi predstave	Osvježenje	50,00	3	150,00		150,00
	Podzbir V:				300,00		300,00
	Aktivnost 6						
	Prezentacija aktivnosti putem medija						
6.1.	Troškovi prezentacija aktivnosti putem medija	Emisija	50,00	6	300,00	300,00	
	Podzbir VI:				300,00	300,00	
7.	Monitoring i evaluacija						
7.1.	Troškovi monitoringa i evaluacije	Mjesec	50,00	6	300,00	100,00	200,00
	Podzbir VII:				300,00	100,00	200,00
8.	Završna faza, izvještavanje						
8.1.	Troškovi izvještavanja (kopiranje računa, članaka iz štampanih medija, izrada fotografija sa realizovanih aktivnosti, osvježenje)	Mjesec	50,00	1	50,00		50,00
	Podzbir VIII:				50,00		50,00
9.	Honorari						
9.1.	Projekt koordinatorka (bruto)	Mjesec	150,00	6	900,00		900,00
9.2.	Asistentkinja (bruto)	Mjesec	80,00	6	480,00		480,00
9.3.	Finansijska menadžerka (bruto)	Mjesec	30,00	6	180,00		180,00
	Podzbir IX:				1.560,00		1.560,00
10.	Administrativni troškovi						
10.1.	Kancelarijski materijal	Mjesec	30,00	6	180,00		180,00
10.2.	Komunikacija (telefon, internet)	Mjesec	30,00	6	180,00		180,00
	Podzbir X:				360,00		360,00
11.	Režijski troškovi						
11.1	Troškovi zakupa kancelarije	Mjesec	100,00	6	600,00	600,00	
11.2	Troškovi struje	Mjesec	20,00	6	120,00		120,00
11.3	Troškovi održavanja kancelarije	Mjesec	10,00	6	60,00		60,00
	Podzbir XI:				780,00	600,00	180,00
	Ukupni troškovi				7.830,00	2.200,00	5.630,00

Iznos od **1.500,00** obezbijedili bi od drugih donatora/sponzorstvo.

Iznos od **700,00** doprinos organizacije.

III – Detaljnije informacije o podnosiocu projekta

Na najviše dvije strane navedite osnovne informacije o vašoj organizaciji, viziju, misiju, ciljeve, realizovane aktivnosti, donatore, partnere i sastav upravnog odbora.

U prilog prijedlogu projekta treba dostaviti:

Uz prijavu, u zapečaćenoj koverti, se prilaže:

- dokaz da je nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori i da ima sjedište u Opštini Bijelo Polje;
- kratak opis nevladine organizacije sa podacima o prethodno realizovanim projektima;
- projekat ili program sa kojim nevladina organizacija konkuriše za dodjelu sredstava;
- garanciju (izjavu) ovlašcenog lica za zastupanje i predstavljanje nevladine organizacije da od drugog donatora nije dobila sredstva ili dio sredstava za realizaciju projekta koji kandiduje.
- izjavu da li je nevladina organizacija kandidovani projekat predala drugom donatoru na razmatranje u prethodnom periodu ili u vrijeme predaje na konkurs Opštine.

Finansijski izvjestaj

Nevladina organizacija može uz navedenu dokumentaciju podnijeti preporuke eksperata ili drugu relevantnu dokumentaciju.

III – Detaljnije informacije o podnosiocu projekta

Na najviše dvije strane navedite osnovne informacije o vašoj organizaciji, viziju, misiju, ciljeve, realizovane aktivnosti, donatore, partnere i sastav upravnog odbora.

U prilogu dostavljeno:

- ✓ Rješenje o registraciji nevladine organizacije;
- ✓ Statut organizacije;
- ✓ Osnovne informacije o organizaciji;
- ✓ Garanciju (izjavu) ovlašcenog lica za zastupanje i predstavljanje nevladine organizacije da od drugog donatora nije dobila sredstva ili dio sredstava za realizaciju projekta koji kandiduje;
- ✓ Izjavu da li je nevladina organizacija kandidovani projekat predala drugom donatoru na razmatranje u prethodnom periodu ili u vrijeme predaje na konkurs Opštine;
- ✓ Finansijski izvjestaj (narativni i finansijski izvještaj o realizaciji sredstava dodijeljenih Odlukom Komisije 2011. godine);
- ✓ Preporuke partnera;
- ✓ Memorandumi o saradnji (navedeni u prijedlogu projekta);
- ✓ Godišnji izvještaj (bilans stanja i bilans uspjeha, potvrda);
- ✓ CV Koordinatorke projekta.

U prilog prijedlogu projekta treba dostaviti:

Uz prijavu, u zapečaćenoj koverti, se prilaže:

- dokaz da je nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori i da ima sjedište u Opštini Bijelo Polje;
- kratak opis nevladine organizacije sa podacima o prethodno realizovanim projektima;
- projekat ili program sa kojim nevladina organizacija konkuriše za dodjelu sredstava;
- garanciju (izjavu) ovlašcenog lica za zastupanje i predstavljanje nevladine organizacije da od drugog donatora nije dobila sredstva ili dio sredstava za realizaciju projekta koji kandiduje.
- izjavu da li je nevladina organizacija kandidovani projekat predala drugom donatoru na razmatranje u prethodnom periodu ili u vrijeme predaje na konkurs Opštine.

Finansijski izvjestaj

(izvještaj o realizaciji sredstava dodijeljenih Odlukom Komisije za 2011 godine)

Nevladina organizacija može uz navedenu dokumentaciju podnijeti preporuke eksperata ili drugu relevantnu dokumentaciju.